

BLIJDENSTEIN NIEUWS 20

JANUARI 2008

Colofon

Bezoekadres	Pinetum Blijdenstein Van der Lindenlaan 125
Postadres:	Postbus 49 1200 AA Hilversum
Telefoon en faxnummer	035-6231123
E-mail	info@pinetum.nl
Bankrekening	45 11 81 565
Openingstijden	maandag t/m vrijdag: 09.00 tot 16.00 uur en van 1 april t/m 31 oktober: ook op zaterdag en zondag: 12.30 tot 16.30 uur
Toegangsprijzen	kinderen tot 12 jaar: € 1,00 kinderen vanaf 12 jaar en volwassenen: € 2,50
Abonnementen	éénpersoons jaarkaart: € 15,00 meerpersoonsjaarkaart: € 27,50
Beheerder	vacature
Blijdenstein Nieuws Redactie Oplage Druk	Drs. J. de Jong (tel. 06 51611034) 750 exemplaren Drukkerij Brügemann bv, Hilversum (tel. 035-6858782)

Blijdenstein Nieuws is een uitgave van de Stichting Pinetum Blijdenstein en wordt gratis verspreid onder jaarkaarhouders, sponsors, bevriende stichtingen en botanische tuinen met een GNP-collectie.

Aan dit nummer werkten mee F.R. Willink, T. Holsink, F. Bouman, F.H. August de Meijer, H.T. Rasterhoff.

HET PINETUM IN 2008

Het jaar 2008 wordt het begin van een nieuwe fase in het bestaan van het Pinetum. Een aantal projecten, die al lang in voorbereiding zijn zullen in dit jaar gerealiseerd worden en het Pinetum zal een nieuwe beheerder krijgen.

Het belangrijkste punt voor het Pinetum in 2008 is het vinden en aanstellen van een nieuwe beheerder, de vijfde sinds 1903. De beheerder, wonend in de dienstwoning van het Pinetum, is de spil van onze organisatie. Daarom pakken wij dit zorgvuldig aan. Voorbereidingen en verkenningen zijn in 2007 begonnen. Wij hopen u in de loop van 2008 een nieuwe beheerder voor te stellen.

Een ander belangrijk punt is het bezoekerscentrum. Hierover leest u meer op een andere plaats in dit Blijdenstein Nieuws. Wij werken er hard aan om de bouw van het, nu iets kleinere, bezoekerscentrum toch voor de zomer van dit jaar te voltooien.

De voorbereidingen en vooral het verkrijgen van de benodigde vergunningen hebben onevenredig veel tijd gekost. Maar een goed gebouw om onze bezoekers te ontvangen en te informeren over het Pinetum en zijn collectie is een enorme vooruitgang. En bovendien een noodzakelijke voorwaarde voor de promotie van en de fondsenwerving voor het Pinetum.

Dan gaat er in 2008 nog een ander bouwproject plaatsvinden. Restauratie van de beheerderswoning. Deze is destijds in opdracht van B.W. Blijdenstein door architect Hanrath ontworpen en in 1903 gebouwd. Bij de verzelfstandiging van het Pinetum in 2000 was duidelijk dat er groot onderhoud aan de woning noodzakelijk was. Nu het huis tijdelijk niet bewoond is, gaan wij op korte termijn ook deze werkzaamheden uitvoeren. Op voorwaarde van de aanwijzing tot gemeentelijk monument van de woning, heeft de gemeente ons daarvoor al een subsidie toegezegd.

Ook een punt van aandacht is de kli-

maatregeling in de kassen. Het computersysteem, dat in 1999 door de Universiteit van Amsterdam geïnstalleerde is, is hard aan een “upgrade” van hardware en software toe. Op dit moment zijn wij nog in gesprek met enkele mogelijke leveranciers; in 2008 zal het werk uitgevoerd worden.

En “last, but not least” gaan wij in 2008 proberen het team van onze vrijwilligers weer uit te breiden. Door allerlei omstandigheden is het team de

laatste jaren sterk verminderd. Met de komst van het bezoekerscentrum zal hun inzet nog meer nodig zijn. Op 16 januari is er al een bijeenkomst geweest voor de huidige en nieuwe vrijwilligers. Wij hebben informatie en ideeën uitgewisseld over het Pinetum en de aanpak voor 2008 besproken. Veel daarvan hopen wij in de loop van 2008 te realiseren.

Robbert Willink
Voorzitter Stichting Pinetum

EVENEMENTEN IN DE EERSTE HELFT VAN 2008

**24 maart
(2e paasdag)**

12.30 – 16.30 uur

Paaseieren zoeken voor de kinderen

zondag 15 juni

14.00 – 16.00 uur

**Vaderdagconcert door de Leo fanfare
(Pinetum geopend vanaf 12.30 uur)**

Het Pinetum is het gehele jaar geopend op werkdagen
van 09.00 – 16.00 uur

en van april t/m oktober ook in het weekend
van 12.30 – 16.30 uur.

DE ZULULAND CYCAS BLOEIT

De *Encephalartos ferox*, in het Zuid-Afrikaans de Zululand cycas of de Tongaland broodboom, is waarschijnlijk ontdekt door de Italiaanse plantenverzamelaar Cavaliere Carlo Antonio Fornasini, die vanaf 1839 verzamelde in de Inhambane streek in Mozambique. Hij zond regelmatig planten naar zijn landgenoot Giuseppe Bertolini, hoogleraar in Bologna die deze soort in 1851 beschreef.

Encephalartos ferox groeit in gras- en struikvegetaties langs de kuststreek van Noordoost Zululand (Natal) en Mozambique. Het is één van de snelst groeiende Cycadeeën en kan binnen 12 jaar al bloeikegels vormen. De stam is 25 tot 35 cm dik en kan 1 meter maar zelden tot 2 meter hoog groeien. De jonge bladeren zijn behaard, maar verliezen de haren snel. De samengestelde bladeren worden 1 tot 2 meter lang.

Weinig andere *Encephalartos* soorten hebben zulke fraaie kegels. De kegels van beide sexen zijn zalmroze tot oranje-rood en contrasteren sterk met de

donkergroene bladeren. Een plant kan 1 tot 6 kegels maken. De mannelijke kegels zijn 40-50cm lang en 8 tot 10 cm breed.

De mannelijke kegel op de foto is verpakt in een plastic zak, om het stuifmeel op te vangen. Dat wordt daarna gebracht naar de Hortus in Amsterdam om de vrouwelijke bloei aldaar te bevruchten.

De planten herstellen meestal vrij snel van bosbranden. De soort staat niet officieel geregistreerd als bedreigd, maar neemt af door de bevolkingstoename in Mozambique en de ontbossing in Zululand, maar ook door onverantwoord gedrag door verzamelaars.

VERSLAG OVER 2007

Om te beginnen een kort overzicht van de ontwikkelingen in de collectie van het Pinetum.

Nadat in 2006 de collectie nog met enkele belangrijke soorten was uitgebreid, waaronder een aantal exemplaren van de *Wollemia Nobilis*, die het sindsdien uitstekend gedaan hebben, zijn er in 2007 geen belangrijke uitbreidingen geweest. Het beleid om steeds meer soorten, ook subtropische, permanent buiten te houden is voortgezet en blijkt succesvol. De zachte winters van de laatste jaren spelen hierbij natuurlijk wel een rol. Door de storm van 18 januari, de zwaarste in ruim vijf jaar, gingen helaas acht bomen verloren, waaronder een grote *Cedrus Atlanticus*. Een ergerlijke zaak is dat in het afgelopen jaar twee planten uit het Pinetum zijn ontvreemd, een *Dacrydium araucarioides* en een *Abies beshanzuensis*.

Het jaar 2007 begon voor het Pinetum met het 25-jarig jubileum van de beheerder, Nico Schellevis. Om gezondheidsredenen heeft hij dit in kleine kring gevierd. Ondanks een herstel in het voorjaar is hij toch in juni door de artsen definitief afgekeurd. In september heeft hij zijn werkzaamheden voor het Pinetum beëindigd, nadat hij al

van de zomer was verhuisd naar Zeist. Hiermee is een einde gekomen aan de periode van meer dan vijftientig jaar, waarin Nico Schellevis beheerder was van het Pinetum. In een apart artikel in deze Blijdenstein Nieuws besteden wij daar aandacht aan.

Op tweede Paasdag werd weer het traditionele paaseieren zoeken voor de kinderen georganiseerd. Als altijd een dag met veel jonge en oudere bezoekers. En we gaan het bijna vanzelfsprekend vinden, wederom met mooi en zonnig weer.

In mei verkregen wij eindelijk de bouwvergunning voor het bezoekerscentrum. Dat wil zeggen, de bouwvergunning is vanwege een formele onjuistheid door de bestuursrechter vernietigd, maar zij heeft uitdrukkelijk de rechtsgevolgen van de vergunning in stand gehouden. Een wijs besluit, en waarschijnlijk een unicum. In ieder geval zeer belangrijk voor het Pinetum.

In de loop van de zomer bleek de race toch nog niet helemaal gelopen. De oorspronkelijke offerte voor de bouw van het ontwerp van architect Kees Haafkens dateerde nog van 2004. Door gestegen materiaalkosten en een aantrekkelijke bouwmarkt sindsdien

bleek de nieuwe offerte zoveel duurder uit te vallen dat het bestuur besloten heeft tot een aangepast, iets kleiner en eenvoudiger ontwerp. Dit plan is nu gereed en een aanvraag voor wijziging van de bouwvergunning is in december ingediend.

Op 16 juni hadden we de Groen- en Lifestylebeurs, georganiseerd door de Soroptimistclub Hilversum ter gelegenheid van hun lustrum. De beurs, met een groot en gevarieerd aanbod aan planten en andere artikelen, met lezingen, met het Malando orkest en nog veel meer, trok veel bezoekers en plaatste het Pinetum weer eens in het middelpunt van de belangstelling. In een ander artikel in deze Blijdenstein Nieuws kunt u er meer over lezen.

Het Vaderdagconcert is dit jaar niet doorgegaan, omdat het voor de Leo fanfare niet mogelijk was de uitvoering te verzorgen.

In september heeft Nico Schellevis zijn dagelijkse werkzaamheden als beheerder beëindigd.

Per 1 oktober heeft Harri Lasterie, na een periode van bijna tien jaar waarin hij eerst als stagiair en daarna als medewerker in de tuin gewerkt heeft, het Pinetum verlaten voor een baan elders. Gelukkig neemt Ton Holsink nu de gehele zorg voor het onderhoud van de collectie en de tuin op zich. De foto's in deze Blijdenstein Nieuws zijn door hem gemaakt. Sinds oktober ondersteunt Jan Maarten Visser ons als adviseur. Hij was ondermeer hortulanus van de hortus in Amsterdam. De

cycadalescollectie heeft zijn speciale aandacht.

In november heeft Jan de Koning afscheid genomen als bestuurslid van de Stichting Pinetum Blijdenstein.

Wij zijn al deze personen heel dankbaar voor wat zij gedaan hebben voor het Pinetum.

In december ontvingen wij de mededeling van de gemeente Hilversum dat het Pinetum en de beheerderswoning zijn opgenomen in de lijst van voorgestelde gemeentelijke monumenten. Het traject voor definitieve aanwijzing tot beschermd gemeentelijk monument is gestart.

Dank zij de inzet van de trouwe kern van onze vrijwilligers is de tuin in de weekends van april t/m oktober steeds open geweest. Alle lof daarvoor aan deze vrijwilligers Riet Schouten, Suzanne Botje en Paulien Frieling. Jammer genoeg is de opening een paar weekends niet gelukt, waardoor wij een aantal bezoekers hebben moeten teleurstellen. Maar vooral door het mooie weer in oktober kwamen er in die maand nog veel jaarkarhouders en andere bezoekers.

Het aantal jaarkarhouders is in 2007 per saldo iets gestegen tot bijna 600.

Tenslotte bedank ik onze medewerkers en vrijwilligers van harte voor al hun inzet en onze jaarkarhouders en sponsors voor hun bijdragen voor het Pinetum in 2007.

Robbert Willink

GROEN- EN LIFESTYLEBEURS OP 16 JUNI 2007

Op 16 juni beleefde het Pinetum een hoogtepunt in de gebeurtenissen van het afgelopen jaar, de Groen- en Lifestylebeurs, georganiseerd door de Soroptimistclub Hilversum ter gelegenheid van hun lustrum. De opening werd verricht door wethouder Erik Boog, nadat hem door Ciska Dresselhuys in een geestig interview “de maat genomen” was.

Overall in het Pinetum waren deze dag kramen opgesteld. Met een enorme keuze aan bloemen en planten, beeldende kunst, decoraties, boeken, wijn, delicatessen, enz. en zelfs robotgrasmaaiers. Bezoekers konden ook hun portret laten schilderen. Voor de kinderen was er een speciaal programma. Vele bomen waren getooid met toepasselijke gedichten van Lies van Doorne.

In de loop van de dag waren er ook vier lezingen. Over vaste planten door Krijn Spaan, over de 's Gravelandse buitenplaatsen door Catharina van Groningen en natuurlijk over het Pinetum zelf door Ferry Bouman. Daarna sloot Pieter Hoogenraad de serie af met een korte lezing over de Boomberg en een rondleiding.

Een groot succes was het optreden van het Malando orkest, dat tussen de middag velen naar het podium in de tuin trok.

Het weer zat 's morgens even niet mee, toen er een zware regenbui overtrok. Gelukkig zaten veel mensen toen in de tent waar net een lezing gehouden werd. Maar 's middags klaarde het op en het weer bleef verder (op een klein buitje na) goed.

In de pers en door de omroep Hilversum was er van tevoren ruime aandacht aan het evenement gegeven. De Groen- en Lifestylebeurs trok veel bezoekers en plaatste het Pinetum weer eens in het middelpunt van de belangstelling. Kinderen tot 1.20 mtr hadden overigens gratis toegang; de meetlat ligt nog steeds in het kassagebouwte.

Het succes van deze dag was niet mogelijk geweest zonder heel veel inzet en tijd van de leden van de Soroptimistclub Hilversum.

De opbrengst van deze dag komt ten bate van een kweekkas voor het Pinetum. Net zoals die van nog twee andere activiteiten die de Soroptimisten in 2007 hebben georganiseerd, namelijk de wijnactie gedurende het jaar en het "fund raising" diner in november.

Wij bedanken de Soroptimisten nogmaals van harte voor hun geweldige inzet.

AFSCHEID VAN NICO SCHELLEVIS

ALS BEHEERDER VAN HET PINETUM

In september 2007 heeft Nico Schellevis zijn werkzaamheden als beheerder van het Pinetum beëindigd. In de zomer was hij al verhuisd van de beheerderswoning op het Pinetum naar Zeist. Hij was sinds januari 1982 beheerder gedurende een periode van meer dan vijftwintig jaar. Hij was de vierde beheerder van het Pinetum sinds 1903.

De reden voor zijn vertrek was medisch; na de ontwikkeling van zijn gezondheid in de laatste jaren was de arts van mening dat doorgaan als beheerder definitief niet langer verantwoord was. Een mening die het bestuur deelt en natuurlijk moet volgen, maar waar Nico zelf het niet mee eens was en nog steeds niet mee eens is.

In de vorige Blijdenstein Nieuws van juni 2007 stond, ter gelegenheid van zijn jubileum, een overzicht van de periode waarin hij beheerder was en van zijn inzet en activiteiten voor het Pinetum. Een periode waarin het voortbestaan van het Pinetum een tijd onzeker was, maar waaruit het uiteindelijk sinds 2000 als zelfstandige stichting en als belangrijk onderdeel van de gedecentraliseerde nationale plantencollectie verder kon gaan. Daaraan heeft Nico een grote bijdrage geleverd. Door zijn beheer en de administratie van de collectie. En door veel initiatieven om het Pinetum een stevige basis te geven, toen duidelijk werd dat het geen onderdeel van de Universiteit van Amsterdam kon blijven. Ook heeft hij zich sinds 1982 door eigen inzet en initiatief een grote kennis van de gymnospermen eigen gemaakt en vele contacten gelegd met tuinen en collega's in het buitenland.

Kenmerkend was steeds zijn enorme inzet voor het Pinetum, dat hij in de loop der jaren steeds meer als "zijn tuin" ging zien.

Voor de bestuurders van het Pinetum, eerst de Universiteit van Amsterdam en de gemeente Hilversum en vanaf 2000 de zelfstandige Stichting, was Nico niet altijd een gemakkelijke gesprekspartner. Maar ook voor zichzelf was hij niet gemakkelijk; hij stelde zichzelf zeer hoge eisen en bleef dat doen. Daarom waren zijn laatste jaren als beheerder, toen zijn gezondheid verder achteruit ging, voor hem waarschijnlijk de moeilijkste.

Nu hij afscheid heeft moeten nemen van het Pinetum, heeft hij meer tijd voor zichzelf en kan hij meer aandacht schenken aan zijn gezondheid en zijn gezin.

Wij wensen hem nog vele goede jaren toe.

DE NAAKTZADIGEN VOLGENS CAROLUS LINNAEUS

Rond het midden van de 18^e eeuw onderscheidde Carl Linnaeus 29 soorten naaktzadigen. Volgens de recente stand van de plantensystematiek telt de wereld bijna 950 soorten, waarvan - volgens de laatste inventarisatie uit het najaar 2005 - ongeveer de helft in het Pinetum Blijdenstein wordt gekweekt.

In dit Linnaeusjaar willen we ook in Blijdenstein Nieuws aandacht schenken aan de grondlegger van de naam-

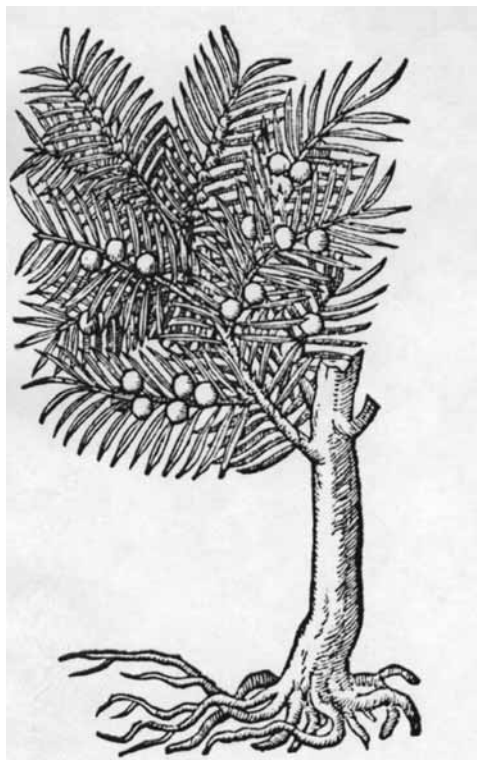
geving van planten en dieren. Carolus Linnaeus publiceerde in 1753 zijn bekendste werk, *Species Plantarum*. Het boek was een poging om alle tot dan bekende plantensoorten te benoemen. Dat was op zich niet uniek, de Zwitser Caspar Bauhin met zijn *Pinax theatri botanici* (1596) en de Engelsman John Ray met *Historia Plantarum* (1686-1704) hadden al eerder dergelijke handboeken geschreven. Linnaeus' *Species Plantarum* was

echter om twee redenen revolutionair. De plantensoorten werden consequent met twee Latijnse namen aangeduid: een geslachtsnaam, gevolgd door een soortnaam. Daarmee maakte hij een einde aan de grote chaos in de naamgeving van planten, waar soorten soms wel werden omschreven met namen van wel zeven of meer woorden. Daarnaast rangschikte hij de planten volgens een sexueel systeem, vooral gebaseerd op de vorm en de aantallen van de meeldraden. Linnaeus beschreef bijna 6.000 plantensoorten waaronder varens, mossen, naaktzadigen en vooral bloemplanten. Volgens de laatste schattingen telt de aarde ongeveer 400.000 plantensoorten. De gespecialiseerde collectie van het Pinetum wordt wel omschreven als 'Naaktzadigen'. Die naam klinkt wat bloot, maar als naaktzadigen beschouwen botanici die planten waarvan de zaden niet omsloten zijn door vruchten, zoals bij alle bloemplanten (dus de bedektzadigen), maar waar de zaden op de schubben

van kegels liggen. Dat zijn de planten die we kweken in het Pinetum. Daartoe behoren de kegeldragers of Coniferen, maar ook bijvoorbeeld Cycaspalmen, Ephedra's en Ginkgo. Hoever strekte Linnaeus' kennis van de naaktzadigen? Uit de plantencatalogi van de Amsterdamse en Leidse Hortus blijkt dat daar rond de helft van de 17^e eeuw al twaalf soorten naaldbomen in cultuur waren. Naast de drie oorspronkelijk inheemse soorten Grove den, Jeneverbes en Taxus, vinden we zes Europese soorten als de Fijnspar, Italiaanse cipres, Larix, Parasolden, de Zevenboom en drie exoten de Westerse levensboom,

afbeelding:

Houtsnede van Taxus uit Icones Stirpium (1591). Dit kruidenboek, gedrukt bij Plantijn in Antwerpen is geschreven door de Zuid-Nederlandse kruidkundige Matthias de l'Obel (Lobelius). Lobelius was ondermeer lijfarts van Willem van Oranje en na diens dood kruidkundige aan het hof van James I van Engeland. Het plantengeslacht Lobelia is door Linnaeus naar hem vernoemd.

Juniperus virginiana uit Noord-Amerika en *Juniperus recurva* uit de Himalaya.

In zijn *Species Plantarum* van 1753 onderscheidde Linnaeus in totaal 29 soorten behorend tot zeven geslachten. In het systeem van Linnaeus werden de naaktzadigen nog niet als groep onderscheiden, maar vinden we ze op grond van de verschillen in de meeldraden op drie verschillende plaatsen in zijn systeem. Linnaeus had ook een ruime opvatting van de geslachten. Onder het geslacht *Pinus* (den) vatte hij ook de ceder, lariks, spar en fijnspar. Al de 29 soorten waren al eerder beschreven in kruidenboeken of in de catalogi van de botanische tuinen. Van Linnaeus' soorten is ruim de helft Europees. De exoten komen uit verschillende delen van de wereld. Zeven soorten zijn afkomstig uit Noord-Amerika en twee uit het Caraïbisch gebied, verder de Oosterse levensboom uit China, de Japanse *Torreya* en *Cycas circinalis* uit India.

Deze *Cycas* soort was ondermeer bekend van de beschrijving in de Hortus Malabaricus, een twaalfdelig werk van Hendrik Adriaan van Reede tot Drakenstein, inspecteur-generaal van de VOC die van 1685 tot 1691 een inspectietocht naar Ceylon en India maakte. In vier jaar tijd verzamelde hij met een team van Europese en Brahmaanse plantkundigen en vertalers Portugees en Sanskriet het materiaal voor deze uitgave. *Cycas* werd door Linnaeus nog ingedeeld bij de palmachtigen met gevederde bladeren.

In latere publicaties werden door Linnaeus nog vier nieuwe geslachten met acht nieuwe soorten naaktzadigen toegevoegd. Hieronder bijvoorbeeld de *Ginkgo biloba*, de Japanse tempel- of notenboom, die door Engelbert Kaempfer, een Duitse arts in VOC-dienst, in 1692 uit Japan was gesmokkeld. Linnaeus kende aan het einde van zijn leven dus ongeveer 37 soorten naaktzadigen. In de huidige botanische wetenschap worden er ongeveer 950 soorten erkend.

Bijna al de door Linnaeus beschreven soorten worden nu nog erkend en zoals blijkt uit de toevoeging van de afkorting L. aan de officiële Latijnse naam. Een aantal werd op grond van veranderde inzichten ondergebracht in andere geslachten. Bijvoorbeeld de moeras-cypres, *Cupressus disticha* L., werd door de Fransman Achille Richard ondergebracht in een nieuw geslacht en heet nu *Taxodium distichum* (L.) A. Rich. Slechts één soort werd door Linnaeus onjuist geïnterpreteerd, de *Thuja aphylla* L. uit Egypte bleek een bloemplant van het geslacht Tamarisk en heet nu *Tamarix aphylla* (L.) Karst.

De kennis over de diversiteit in het plantenrijk was halverwege de 18e eeuw dus nog zeer beperkt. Linnaeus kende maar een paar procent van de soorten. De botanische exploratie van veel werelddelen stond nog in de kinderschoenen.

Ferry Bouman

VOORTGANG VAN DE BOUWPLANNEN

VOOR HET BEZOEKERSCENTRUM

Sinds het vorige nieuwsblad is er heel wat verandering gekomen in het bouwplan voor het Bezoekerscentrum Pinetum Blijdenstein.

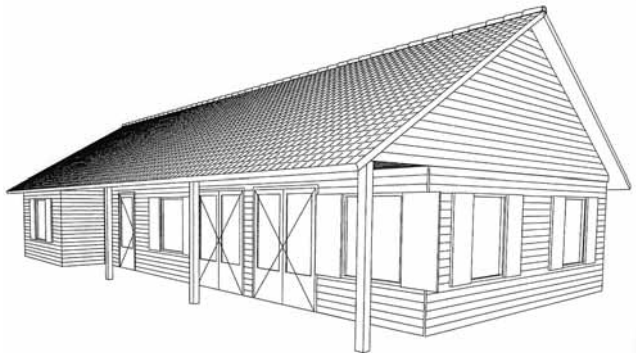
Zoals u weet hebben we de bouwvergunning ontvangen in juni 2007. Maar toen we de aannemers van destijds vroegen wat het plan uit 2004 zou gaan kosten in 2008, kwamen we snel tot de conclusie dat we dat geld niet hebben en dat het voorliggende plan dus niet te realiseren was.

De bouwkosten moesten zeker gehalveerd worden en hoe doe je dat. Niet door een bouwplan met salamitactiek uit te kleden. Dan blijft er niet veel moois over. En de architect zal dat ook niet fijn vinden. Dus gooien we het project over een geheel andere boeg. Namelijk de benodigde ruimte halveren en kijken naar goedkopere bouwmethoden. Dat bracht ons snel op de markt voor systeembouw. Maar een goedkoop tuinhuisje mag het ook niet worden.

En ondertussen is de wijk waarin het Pinetum ligt een beschermd stadsgezicht geworden en staat het gehele Pinetum en de beheerderwoning op de nominatie gemeentelijk monumenten te worden in 2008. Dus de eisen die aan nieuwbouw gesteld worden door de Gemeente zijn hierdoor ook veranderd.

We hebben een systeembouwer van houtskeletbouw gevonden in Brabant, die ook al gebouwd heeft in Hilversum. Dus ook hier ervaring heeft met de locale eisen. Op basis van een goede schets en een uitgedachte indeling is een voorlopig ontwerp getekend en begroot. En met dit ontwerp is vooroverleg geweest met de Commissie Welstand en Monumenten. Zij zagen dit plan wel zitten, met enkele aanpassingen. En ook deze aanpassingen gaven die prijswijziging, dat het ontwerp ook binnen ons budget valt. Dus is snel de definitieve aanvraag voor de wijziging van onze bouwvergunning ingediend.

Wij verwachten de nieuwe bouwvergunning in februari te ontvangen. Dan starten wij meteen met de aanbesteding van de bouw en waarschijnlijk dat het bezoekerscentrum gereed is voor het inrichten eind april 2008. En hoe het er van buiten uit komt te zien, dat ziet u op de tekening.

EEN NIEUWE START VOOR HET PINETUM

EN EEN LEUKE NIEUWE JOB VOOR VRIJWILLIGERS

Het jaar 2008 belooft een nieuwe start voor het Pinetum te worden, met een nieuw bezoekerscentrum, een nieuwe beheerder en een geheel gerenoveerde tuin.

Grote schoonmaak heeft plaats gevonden, grasvelden zijn nieuw ingezaaid, oude bomen zijn verjongd en de kassen zijn geruimd. Dus een jong en springlevend Pinetum ontvangt graag haar oude bekenden en vooral nieuwe bezoekers.

Voor deze ontvangst in het bezoekerscentrum hebben wij vrijwilligers nodig, die zich graag inzetten voor de taak van gastvrouw/-heer van het Pinetum. Een nieuwe keuken met alle apparatuur, tafeltjes en stoelen voor een knus zitje in de zon, een kopje koffie of thee met verrassing. Alles voor onze bezoekers. En daarnaast ieder jaar enkele

gezellige evenementen, zoals Paas-eieren zoeken, Vaderdag concert, Groenmarkt en privé bijeenkomsten van onze leden en donateurs. Ook gaan we excursies naar ons park Pinetum Blijdenstein promoten, zodat groepen bezoekers een boeiende rondleiding en een warm ontvangst krijgen.

Wilt u zich inzetten voor het Pinetum Blijdenstein gedurende enkele ? dagen per jaar, gedurende het weekend of door de week, geeft u zich dan op bij het bestuur of ondergetekende. Vol positieve verwachting wachten wij uw reacties af.

Frank August de Meijer
035 – 6212244
f.augustdemeijer@upcmail.nl

OPROEP VOOR NIEUWE DONATEURS

U ontvangt het Pintum Blijdenstein Nieuws omdat u reeds donateur bent. Maar natuurlijk hebt u vrienden of kennissen die even enthousiast kunnen worden over het Pinetum Blijdenstein als u bent. Verras ze daarom met een jaarkaart als cadeau van u.

Vul deze bon in en verstuur dit in een gefrankeerde enveloppe met uw gegevens naar:

Pinetum Blijdenstein
Postbus 49, 1200 AA Hilversum.

Hartelijk dank voor uw initiatief!

PINETUM BLIJDENSTEIN

's wereld meest complete coniferencollectie nodigt U uit om jaarkaarthouder te worden en het daarmee te ondersteunen bij het behoud van uitstervende coniferen

- eenpersoonskaart € 15,00
- meerpersonenkaart € 27,50

Naam .....

Adres .....

PC ..... Plaats .....

Telefoonnr .....

E-mail adres .....

Aangeboden door:

Naam: .....

Adres: .....

Plaats: .....

STICHTING PINETUM BLIJDENSTEIN

Bestuur

Drs. F.R. Willink (voorzitter)
H.T. Rasterhoff (secretaris)
F.N.W.M. Maréchal (penningmeester)
Dr. F. Bouman
Mr. P.D. Hoogenraad
Ir. F.H. August de Meijer

Beheerder

vacature

Medewerkers

A.J.M. Holsink

Uw jaarkaart geeft ook toegang tot andere botanische tuinen in Nederland

Met uw jaarkaart steunt het Pinetum en heeft u gratis toegang tot het Pinetum. Uw jaarkaart biedt u nog een aantal voordelen. Tot 31 december 2008 heeft ook gratis toegang tot:

de Hortus Botanicus in Amsterdam
de Hortus Botanicus in Leiden
de Botanische tuinen van Wageningen (de Drijen en Arboretum Belmonte)
het Arboretum Poort-Bulten in de Lutte, gemeente Losser
de botanische tuin Radboud in Nijmegen (na afspraak)
de Botanische tuin van de TU Delft.

Zie voor informatie over de tuinen [www. nationale-plantencollectie.nl](http://www.nationale-plantencollectie.nl)